

חוק ה רשות הלאומית להסמכת מעבדות
[תשנ"ז 1997]

חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997 א"א

1. הגדרות

- בחוק זה -
- "בדיקות" - לרבות מדידות וכיוליים;
- "המועצה" - מועצת הרשות כאמור בסעיף 8;
- "המנהל" - המנהל הכללי של הרשות שמונה לפי סעיף 13;
- "הסמכה" - הכרה של הרשות ביכולת ובכשירות המקצועית של מעבדה לבצע בדיקות, בהתאם לתקנים, לתקנות, למפרטים או למסמכי ייחוס אחרים;
- "הרשות" - הרשות הלאומית להסמכת מעבדות שהוקמה לפי חוק זה;
- "יושב ראש המועצה" - יושב ראש המועצה לפי סעיף 9;
- "מעבדה" - לרבות גוף בודק, סכייל או מודד, העוסק בעבודת מעבדה;
- "השר" - שר התעשייה והמסחר.

2. הקמת הרשות

מוקמת בזה הרשות הלאומית להסמכת מעבדות.

3. הרשות - תאגיד

הרשות היא תאגיד.

4. הרשות - גוף מבוקר

הרשות היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, (נוסח משולב).

5. תפקידי הרשות וסמכויותיה

תפקידיה וסמכויותיה של הרשות הם:

- (1) לקבוע, באישור השר, תחומים וסוגי בדיקות שלגביהם תינתן הסמכה למעבדות;
- (2) לקבוע דרישות לגבי השכלה והכשרה מקצועית של עובדים ומנהלים במעבדות המבקשות לקבל הסמכה ולגבי ביצוע בדיקות וציווד בדיקות;
- (3) לתת למעבדות שיבקשו, הסמכה בתחומים ובסוגי בדיקות שקבעה ולקבוע דרישות למתן ההסמכה ותנאים לקיומה;
- (4) לשמש נציגתה הבלעדית של המדינה, בכל דבר וענין הקשור בתפקידיה, ובכלל זה להכיר, באופן הדדי, ברשויות הסמכה של מדינות אחרות או של ארגונים בינלאומיים;
- (5) לבטל הסמכה של מעבדה, אם לאחר שניתנה לה אפשרות להשמיע את טענותיה, מצאה כי אינה עומדת בדרישות שנקבעו למתן ההסמכה;
- (6) ליזום כל פעולה הכרוכה או הקשורה בהסמכה של מעבדות המבצעות בדיקות, לרבות פעולות הדרכה, פרסום והסברה;
- (7) לבצע ולרכז את כל הפעולות הנדרשות לביצוע תפקידיה שבסעיף זה.

6. קביעת תקופת מעבר ופרסום

קבעה הרשות תחום או סוג בדיקות שלגביהם תינתן הסמכה, תקבע, באישור השר, תקופת מעבר לכניסתם לתוקף ופרסום את קביעותיה ברשומות.

7. תנאי לאישור מעבדה על פי חיקוק

(א) נדרשו על פי חיקוק אישור, הסמכה או הכרה (להלן - אישור), של מעבדה המבצעת בדיקות, בתחומים ובסוגי בדיקות שנקבעו ופורסמו כאמור בסעיף 6 ושלגביהם נתנה הרשות הסמכה, לא יינתן אישור חדש ולא יוארך תוקפו של אישור אלא למעבדה שקיבלה תעודת הסמכה של הרשות לפי חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו רק אם השר הממונה על מי שהוסמך לתת את האישור, נתן את הסכמתו לקביעה האמורה בסעיף 5(1); הסכמה כאמור יכול שתינתן למפרע.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של מי שהוסמך לתת אישור, להציב דרישות נוספות על אלה של הרשות, כתנאי למתן האישור.

8. המועצה

- (א) לרשות תהיה מועצה של שבעה חברים שימנה השר ואלה חבריה:
- (1) נציג של המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה, כמשמעותם בחוק להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (להלן - מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה), שהוא בעל השכלה בתחום מדעי הטבע או הטכנולוגיה, ושעליו תמליץ המועצה להשכלה גבוהה, כמשמעותה באותו חוק, מתוך רשימות שהוגשו לה על ידי המוסדות המוכרים;
 - (2) נציג של הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של מהנדסים ואדריכלים הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, כהגדרתו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958;
 - (3) נציג של המעבדות שהסמיכה הרשות, אשר ייבחר על ידי רוב מנהלי המעבדות, ובהעדר בחירה כאמור - על ידי השר;
 - (4) נציג של המשתמשים בשירותי מעבדות, שעליו המליצה לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, לאחר שהתייעצה עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה;
 - (5) הממונה על התקינה במשרד התעשייה והמסחר;
 - (6) נציג לפי המלצת שר המדע, מבין עובדי משרדו, שהוא בעל השכלה בתחום מדעי הטבע או הטכנולוגיה;
 - (7) נציג לפי המלצת שר האוצר, מבין עובדי משרדו.

- (ב) (1) הנציג האמור בסעיף קטן (א) (1) לא יהיה מי שמועסק על ידי גוף או תאגיד המפעיל מעבדות שהוסמכו על ידי הרשות;
- (2) הנציגים האמורים בסעיף קטן (א) (1) עד (4) לא יהיו עובדי המדינה;
- (3) הנציגים האמורים בסעיף קטן (א) (6) ו-(7) יהיו בני המין שאינו מיוצג באופן הולם באותה עת במועצה כולה.

9. יושב ראש המועצה

(א) יושב ראש המועצה יהיה הנציג האמור בסעיף 8(א) (1), והוא יהיה גם יושב ראש הרשות.

(ב) השר ימנה ממלא מקום קבוע ליושב ראש המועצה, מבין חברי המועצה שאינם עובדי המדינה.

10. תפקידי המועצה

תפקידיה של המועצה הם:

- (1) לקבוע את הנהלים והכללים שינחו את פעולות הרשות והחלטותיה, בהתאמה לדרישות הנגזרות מאמות המידה והתקנים הבינלאומיים הסטנדרטים את פעילותן של רשויות הסמכה של מעבדות;
- (2) לקבוע את תחומי ההסמכה כאמור בסעיף 5(1) וכן את הכללים, אמות המידה והתקנים הבינלאומיים שעל פיהם תפעל הרשות, לרבות תקופת ההסמכה של המעבדות לסוגיהן;
- (3) לאשר את תקציב הרשות כאמור בסעיף 27;
- (4) לפקח על ביצוע המדיניות של הרשות.

11. ישיבות המועצה

(א) ישיבות המועצה יתקיימו לפחות פעמיים בשנה; יושב ראש המועצה או שלושה מחבריה רשאים לדרוש כינוס ישיבת המועצה.

(ב) יושב ראש המועצה יזמן את הישיבות ויקבע את זמנו, מקומו וסדר יומן, ובלבד שהוא יכנס ישיבה לפי דרישת חברי המועצה, כאמור בסעיף קטן (א), תוך 21 ימים מסועד הדרישה.

12. סדרי הדיון

- (א) (1) המנין החוקי בישיבות המועצה הוא ארבעה חברים ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;
(2) משנפתחה הישיבה במנין חוקי, יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת ההחלטות נכחו שלושה חברים לפחות ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;
(3) לא היה מנין חוקי בעת שנפתחה ישיבת המועצה, רשאי יושב ראש המועצה לדחותה במחצית השעה; עברה מחצית השעה האמורה, תהיה הישיבה כדין בכל מספר של נוכחים, ואולם על קבלת ההחלטות יחולו הוראות פסקה (2).

(ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות, יכריע יושב ראש המועצה, ובהעדרו - ממלא מקומו.

(ג) המועצה תקבע את סדרי עבודתה ככל שאלה לא נקבעו בחוק או בתקנות.

13. מינוי המנהל ותפקידיו

(א) המועצה, באישור השר, תמנה מנהל כללי לרשות.

(ב) לא ימונה מנהל מי שהורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי

לממשלה יש עמה קלון, או מי שהוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור.

(ג) המנהל ממונה על ביצוע תפקידי הרשות ויישום החלטות המועצה.

14. כהונת המנהל

(א) תקופת כהונתו של המנהל תהיה ארבע שנים; המועצה, באישור השר, רשאית לחזור ולמנותו לתקופות כהונה נוספות.

(ב) המנהל יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר וליושב ראש המועצה;

(2) המועצה החליטה על הפסקת כהונתו ברוב חבריה, שלפחות אחד מהם הוא עובד המדינה;

(3) הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון.

(ג) נבצר מן המנהל זמנית לחלא את תפקידו, תמנה המועצה, באישור השר, ממלא מקום למנהל; נתפנתה משרתו של המנהל וטרם נתמנה אחר במקומו, רשאית המועצה לסנות מנהל בפועל לתקופה שלא תעלה על 30 ימים.

15. תנאי העסקתו של המנהל

השר, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המנהל.

16. הועדה המייעצת

(א) השר ימנה למועצה ולמנהל, ועדה מייעצת של שלושים חברים והם:

(1) שלושה עשר נציגי הממשלה, לפי ההמלצה של כל אחד

מהשרים הבאים, מבין העובדים הבכירים במשרד:

- (א) השר לאיכות הטביעה;
- (ב) שר הכסוח;
- (ג) שר הבינוי והשיכון;
- (ד) שר הבריאות;
- (ה) שר החוק;
- (ו) שר החקלאות;
- (ז) שר המדע;
- (ח) שר העבודה והרווחה;
- (ט) שר הפנים;
- (י) שר התחבורה;
- (יא) שר התעשייה והמסחר;
- (יב) שר התקשורת;
- (יג) שר התשתיות הלאומיות;
- (2) נציג בכיר אחד של משרת ישראל;
- (3) נציג בכיר אחד של צבא הגנה לישראל;
- (4) חמישה עשר נציגי ציבור כמפורט להלן:
- (א) שני נציגים לפי המלצת מכון התקנים הישראלי, מבין עובדיו;
- (ב) שני נציגים לפי המלצת הסתדרות הפועלים החקלאיים - הסרכז החקלאי;
- (ג) נציג אחד של ארגוני צרכנים, כמשמעותם בסעיף 31(ג) לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, מתוך רשימות שהגישו ארגוני הצרכנים;
- (ד) שלושה נציגים לפי המלצת לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים;
- (ה) שלושה נציגים של מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה, העוסקים במחקר, מתוך רשימות שהגישו המוסדות האמורים;
- (ו) ארבעה נציגים נוספים מקרב הציבור.

(ב) השר ימנה את יושב ראש הועדה המייעצת ואת ממלא מקומו מבין חבריה.

(ג) מחצית לפחות מכלל חברי הועדה המייעצת יהיו נשים.

17. תפקידי הועדה המייעצת

(א) הועדה המייעצת תייעץ למועצה בכל הנוגע לקביעת תחומי ההסמכה והתקנים הבינלאומיים שעל פיהם תפעל הרשות.

(ב) הועדה המייעצת תייעץ למועצה ולמנהל, לפי בקשתם ופנייתם, בכל ענין אחר הנוגע לתפקידי הרשות המפורטים בסעיף 5.

(ג) הועדה המייעצת רשאית למנות, מבין חבריה ושלא מבין חבריה, ועדות משנה קבועות או לענין מסוים, לפי הצורך.

18. תקופת כהונה

חברי המועצה והועדה המייעצת יתמנו לשלוש שנים, ואפשר לחזור ולמנותם לתקופה אחת נוספת; על מינויים יחולו הוראות סעיף 13(ב).

19. פקיעת כהונה

- חבר המועצה או הועדה המייעצת יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
 - (1) התפטר בחסידת כתב התפטרות לשר;
 - (2) הוגש נגדו כתב אישום בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלוון;
 - (3) חדל להיות עובד המשרד הממשלתי או הגוף שאותו הוא סייג במועצה או בועדה המייעצת;

(4) לגבי נציג הציבור - אם נתמנה עובד המדינה.

20. העברה מכהונה

השר רשאי להעביר חבר מועצה או חבר הועדה המייעצת מכהונתו, לפני תום תקופת כהונתו, אם נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

21. תוקף פעולות

קיום המועצה והועדה המייעצת, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר מחברי המועצה או הועדה המייעצת, או מחמת ליקוי בסינווי או בהמשך כהונתו.

22. ניגוד ענינים

(א) חבר המועצה או הועדה המייעצת יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה או הועדה המייעצת, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד ענינים בין תפקידו כחבר המועצה או הועדה המייעצת לבין ענין אישי שלו, או לבין תפקיד אחר שלו, למעט תפקידו בגוף שאותו הוא מייצג במועצה או בוועדה המייעצת; חבר המועצה או הועדה המייעצת לא יספג במסגרת תפקידו ברשות בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה או הועדה המייעצת.

(ב) נתברר לחבר המועצה או הועדה המייעצת כי הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד ענינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה או ליושב ראש הועדה המייעצת.

(ג) לענין סעיף זה -

- (1) אחת היא אם מילני התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה;
- (2) "ענין אישי" - לזכות ענין אישי של קרובו או של גוף שחבר המועצה או חבר הועדה המייעצת, או קרוב שלהם, הם בעלי שליטה בו;
- "קרוב" - בן זוג, הורה, הורי הורה, אח, צאצא, צאצא של בן זוג ובני זוגם של כל אחד מאלה, או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה או חבר הועדה המייעצת, וכן סוכן, שותף, מעביד או עובד של חבר כאמור;
- "בעל שליטה" - מנהל, עובד אחראי או מי שיש לו חלק העולה על 5% בהון או ברווחים של גוף כאמור.

23. תנאי העסקתם של עובדי הרשות

(א) המנהל, באישור המועצה, יקבע את רשימת המשרות ברשות, תנאי השכר וההעסקה בהן, לאחר קבלת אישור מאת השר ושר האוצר.

(ב) התקבל עובד למשרה ברשות, יקבע המנהל את תנאי עבודתו, שכרו ותקופת העסקתו, במסגרת תנאי השכר וההעסקה שנקבעו לפי סעיף זה.

24. גמול

(א) חבר המועצה או הועדה המייעצת לא יקבל מהרשות שכר כעז שירותיו.

(ב) חבר המועצה יהיה זכאי לגמול עבור השתתפות בישיבות המועצה, בסיעורים ולפי כללים שיקבע השר בהתייעצות עם שר האוצר.

25. דין עובדי הרשות וחברי המועצה

- (א) דין עובדי הרשות כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה:
- (1) חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה (נוסח משולב), התשכ"ט-1969;
- (2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1969;
- (3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ט-1979;
- (4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;
- (5) פקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971;

(6) פקודת הנזיקין (נוסח חדש);

(7) חוק העונשין, התשל"ז-1977 - ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור.

(ב) דין חברי המועצה שאינם עובדי המדינה כדין עובדי המדינה לענין החיקוקים האמורים בסעיף קטן (א)(2), (3), (6) ו-(7).

26. סודיות

(א) לא יגלה אדם כל ידיעה או תוכנו של מסמך שהגיעו אליו בתוקף תפקידו לפי חוק זה, אלא לפי זרישת בית משפט, היועץ המשפטי לממשלה או לצורך הקירה לפי דין.

(ב) העובר על הוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר שנה.

27. תקציב וכספים

(א) המנהל יכין בכל שנה, במועד שתקבע המועצה, את התקציב השוטף ואת תקציב הפיתוח של הרשות לשנת הכספים הקרובה; התקציב יעון אישור המועצה, הסר ושר האוצר.

(ב) תקציב הפיתוח של הרשות ימומן מאוצר המדינה במסגרת חוק התקציב, ותקציבה השוטף ימומן מהכנסות מאגרות ומתשלומים שתגבה עבור שירותיה.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי שר האוצר לאשר השחתפות מתקציב המדינה בתקציבה השוטף של הרשות.

28. דין וחשבון שנתי

המנהל יכין דין וחשבון שנתי על פעולות הרשות ויגישו לשר, לאחר שאושר על ידי המועצה.

29. זכות עיון

הרשות תאפשר לכל אדם לעיין בכללים, באמות המידה ובתקנים שעל פיהם היא פועלת באופן, במקום ובזמנים שתקבע ושתפרט.

30. דין הרשות

דין הרשות כדין המדינה לענין תשלום מסים, מס בולים, אגרות, ארנונות, היסלים ותשלומי חובה אחרים.

31. דין המדינה

לגבי הוראות חוק זה דין המדינה ומוסדותיה כדין כל אדם אחר.

32. ביצוע ותקנות

השר מחונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות הסדרה של תהליך ההסמכה והזכות לבקש דיון נוסף בהחלטה הנוגעת להסמכת מעבדה.

33. אגרות (תיקון: תשס"ב)

השר רשאי לקבוע, באישור שר האוצר וועדת הכלכלה של הכנסת, אגרות וכללים בדבר תשלומים בעד ביצוע פעולות הרשות לפי סעיף 5 לחוק זה.

34. העברת כספים שהוקצבו בחוק התקציב

הממשלה תעביר לרשות את כל הסכומים אשר תוקצבו בחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת עבור אותן פעולות להסמכת מעבדות שביצוען מועבר לרשות, ושלא הוצאו עד יום תחילתו של חוק זה; לענין זה, "שנת הכספים השוטפת" - שנת הכספים שבה חל יום תחילתו של חוק זה.

35. הוראות מעבר

השד יבחר את נציג המעבדות, שימונה על ידיו לתקופה של שנתיים סיום תחילתו של חוק זה, כחבר המועצה, במקום הנציג האמור בסעיף 8(א)(3).

א"ח ט"ח תשנ"ז, 156; תשס"ב, 165.